

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

*«Актуальні проблеми української революції 1914-1923 рр. у шкільних курсах
історії»*

Спеціалізація 014.03 Середня освіта Історія

Спеціальність 014 Середня освіта (Історія)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри історії України і
методики викладання історії
Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	«Актуальні проблеми української революції 1914-1923 рр. у шкільних курсах історії»
Викладач (-і)	Міщук Андрій іванович, Пилипів Ігор Васильович
Контактний телефон викладача	0506984776
Е-mail викладача	andrmishchuk@gmail.com
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.2. Вибіркові дисципліни 2.2.2 Дисципліни вільного вибору студента
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	понеділок, 14.00 год. – 16.00 год.

2. Анотація до курсу

Дисципліна «Актуальні проблеми української революції 1914-1923 рр. у шкільних курсах історії» займає важливе місце у професійній підготовці вчителя історії. Оскільки безпосередньо доповнює військовий аспект загального курсу історії України, є важливою складовою частиною загального курсу вітчизняної історії не тільки у вузі, але і в загальноосвітніх школах (10 клас). Хронологічно він охоплює події становлення і розвитку модерної української нації, зокрема, добу визвольних змагань 1914-1923 рр.,). Особливістю курсу є багатоплановість і дискусійність теоретичних проблем, синкретичний характер розглядуваних подій та явищ, запропонованих студентам до засвоєння.

«Актуальні проблеми української революції 1914-1923 рр. у шкільних курсах історії» – це дисципліна, яка вивчає закономірності соціально-економічного розвитку, політичне життя українського суспільства в конкретних формах і просторово-часових вимірах, характер, структуру і зміни соціально-економічних відносин, діяльність державних інститутів, політичних партій і громадських організацій, а також визначних політичних діячів періоду української революції. Важливою складовою предмета є вивчення властивих для того чи іншого суспільства на різних історичних етапах політичних ідей, поглядів, настроїв, які істотно впливали на розвиток країни.

Важливою особливістю курсу є те, що він зорієнтований на вивчення найважливіших суспільно-політичних процесів в Україні в період 1914-1923 рр., місця і ролі української держави в розвитку світу, а також застосування студентами спеціальності 014.03 – середня освіта (історія) набутих знань, умінь і навичок у майбутній професії – вчитель історії і суспільствознавчих предметів.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання дисципліни – засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014 Середня освіта (Історія) з дисципліни «Актуальні проблеми української революції 1914-1923 рр. у шкільних курсах історії» через опанування і застосування ключових теоретико-методологічних засад і методів вивчення та інтерпретації історичного минулого України; формування інтегральних, загальних, фахових компетентностей, достатніх для ефективного

розв'язування стандартних і нестандартних задач у професійній педагогічній діяльності в навчальних закладах середньої освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Завдання: ознайомити студентів із політичною, соціально-економічною, освітньо-культурною, релігійною історією України періоду української революції 1914-1923 рр.; навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання з історії України, порівнювати їх із всесвітньою історією; виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблемах. Одним з головних завдань курсу є формування в молодого покоління суспільної свідомості, культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації, прагнення до самореалізації.

У ході вивчення дисципліни студенти знайомляться з теоретико-методологічними засадами, предметом, об'єктом, метою та завданнями спецкурсу, що дає можливість *студентам знати:*

- термінологічно-понятійний апарат дисципліни;
- джерельну базу та історіографію;
- основні та актуальні проблеми тематики даного курсу;
- важливі дати та події пов'язані з історією України 1914-1923 рр.;

вміти:

- володіти ґрунтовними знаннями з актуальних проблем української революції 1914-1923 рр. з метою перенесення їх у площину навчального предмета «Історія України» D 1;
- самостійно організовувати освітній процес із врахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, вибираючи продуктивні методи, прийоми, форми та засоби навчання D 12;
- застосовувати наукові знання, уміння і навички із дисциплін фундаментальної підготовки для розв'язання конкретних задач у діяльності вчителя історії і суспільствознавчих предметів. D 17;
- самостійно оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції української революції 1914-1923 рр., дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості D 22.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність (C1). Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що потребують інтеграції знань прийняття рішень у практиці викладання історії і суспільствознавчих предметів у навчальних закладах середньої освіти та у процесі навчання за спеціальністю, що передбачає застосування теорій та методів професійно спрямованих наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Фахові (предметні) компетентності:

Наявність системи знань із вітчизняної історії, необхідної для роботи в навчальних закладах середньої освіти (C10).

Здатність застосовувати знання, уміння і навички із дисциплін фундаментальної і професійної підготовки в практичній діяльності – у викладанні історії і суспільствознавчих предметів, організації навчально-виховного процесу, розробці навчально-методичного забезпечення дисциплін (C19).

Здатність визначати мету та завдання шкільних курсів історії і суспільствознавчих предметів, аналізувати навчальну програму та навчально-методичну літературу, складати плани-конспекти уроків, визначати тип та форму уроку, враховувати пізнавальні можливості учнів ін (C20).

Здатність самостійно організовувати навчально-виховний процес, добирати ефективні методи, прийоми, форми і засоби навчання, спрямовані на

розвиток вікових та індивідуальних особливостей учнів (C21).

Самостійно оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні та світі, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості (C28).

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7-й семестр	Спеціальність 014 Середня освіта (історія)	IV курс	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1-2 Українська революція 1914-1923рр.: джерела та історіографія проблеми 1. Джерела до вивчення української революції 1914-1923 рр. 2. Радянська історіографія про події 1914-1923 рр. на українських землях. 3. Дослідження	лекція, 4 год.	1. Національні відносини в Україні у ХХ столітті. Збірник документів і матеріалів. К.,1994. 2. Україна в ХХ столітті. 1900-2000: Зб. док. і матеріалів. К., 2000. 3. Українська суспільно-політична думка в ХХ ст. Документи і матеріали. Мюнхен,1983. Т.1. 4. Хрестоматія з історії України: ХХ століття. Т.1 (1900-1939). К., 1997. 5. Хрестоматія з історії України [Текст] /упоряд. та авт. коментарів Уривалкін О.М. К. : КНТ, 2007. 6. Винниченко В.К. Відродження нації. У 3-х ч. К., 1990. 7. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть. К., 1991. 8. Махно Н. Воспоминания, материалы и документы. К., 1991. 9. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле (1914 - 1920). К, 2007. 10. Національні процеси в Україні: історія і сучасність. Документи і матеріали. Ч.1. К., 1997.	Доопрацювати конспект лекції, Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами. 7 год.	питання самостійної роботи виносяться як на поточні самостійні роботи (5б), так і підсумкові контрольні роботи (10 б)	вересень– грудень 2021 р.

<p>визвольних змагань українців у 1914-1923 рр. сучасною українською історичною наукою.</p> <p>4. Діаспорна і зарубіжна історіографія.</p> <p>Практичне завдання: Навчально-методичний комплекс для використання в школі.</p>		<ol style="list-style-type: none"> 11. Грушевський М. На порозі нової України. Статті і джерельні матеріали. Нью-Йорк; Львів; Київ; Торонто; Мюнхен, 1992. 12. Петлюра С. Статті. К., 1993. 13. Симон Петлюра та його родина. Документи і матеріали. К., 1996. 14. Скоропадський П. Спогади. Київ-Філядельфія, 1995. 15. Україна в ХХ столітті. Збірник документів і матеріалів. 1900- 1939 рр. К., 1997. 16. Український національно-визвольний рух: Березень - листопад 1917 року: Документи і матеріали. К., 2003. 17. Україна в ХХ столітті. 1900-2000: Зб. док. і матеріалів. К., 2000. 18. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали. У 2-х т. К., 1996-1997. 19. Солдатенко В. Ф. Доба української революції (1917-1920 рр.) у новітній історіографії. <i>Гілея: філософія, історія, політологія [Текст]: науковий вісник</i>. К. : Світогляд, 2005. №3 (липень-вересень). С. 50-72. 20. Коваль О. Ф. Національна еліта революційної доби в перших публікаціях очевидців Української революції 1917 - 1921 рр. : [історіографія]. <i>Гілея: філософія, історія, політологія [Текст]: науковий вісник</i>. К. : Світогляд, 2005. С. 191 - 196. 21. Капелюшний В.П. Здобута та втрачена незалежність: історіографічний нарис української державності доби національно-визвольних змагань (1917 – 1921 рр.) К.: ОЛАН, 2003. 608 с. 22. Великочий В. Українська історіографія про значення і наслідки акту злуки УНР і ЗУНР 22 січня 1919 року. <i>Історія, філософія, релігієзнавство</i>. 2008. № 1. С.43-49. 			
<p>Тема 3. Українське питання напередодні та в роки Першої світової війни.</p> <p>1. Перша світова війна та українські політичні сили.</p>	<p>Лекція, 2 год.;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Головченко В. І. Українське питання в роки Першої світової війни: монографія / В. І. Головченко, В. Ф. Солдатенко; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. імені І. Ф. Кураса. К. : Парламентське вид-во, 2009. 448 с. 2. Дем'янюк О. Перебіг військово-політичних подій на території Волині восени 1919 року. <i>Воєнна історія</i>. 2012. № 1. С. 5-12. 3. Донік О. М. Громадська благодійність в Україні в роки Першої світової війни. <i>Проблеми історії України ХІХ – початку ХХ ст.: зб.</i> 	<p>Доопрацювати конспект лекції, Робота історичними термінами, історичними постатями,</p>	<p>питання самостійної роботи виносяться як на поточні самостійні роботи (5б), так і підсумкові</p>	<p>вересень– грудень 2021 р.</p>

<p>2. Україна в планах Австро-Угорщини і Німеччини в роки Першої світової війни.</p> <p>3. “Українське питання” у політиці держав Антанти в роки Першої світової війни</p> <p>Практичне завдання: Навчально-методичний комплекс для використання в школі.</p>	1.	<p>наук. ст. К. : Інститут історії України НАН України. 2005. Вип. ІХ. С. 61-86.</p> <p>4. Кураєв О. Політика Центральних держав щодо українського чинника у Першій світовій війні. <i>Київська старовина</i>. 2006. № 1. С. 73-87.</p> <p>5. Лазанська Т. І. Становище біженців в роки першої світової війни. <i>Проблеми історії України ХІХ – початку ХХ ст.: зб. наук. ст. К.: Інститут історії України НАН України, 2009. Вип. ХVІ. С. 196-240.</i></p> <p>6. Мазур О. Я. Українське питання в політиці провідних держав напередодні Великої війни (1914–1918 рр.) <i>Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Держава та армія</i>. 2014. № 784. С. 70-75.</p> <p>7. Реєнт О. Україна в період Першої світової війни: історіографічний аналіз. <i>Український історичний журнал</i>. 2004. №4. С. 3-37.</p> <p>8. Реєнт О. Велика війна 1914-1918 рр. у сучасній українській історіографії. <i>Український історичний журнал</i>. 2014. №3. С. 4-21.</p>	історичними джерелами. 7 год.	контрольні роботи (10 б)	
<p>Тема 4-5. Українська Центральна Рада.</p> <p>1.Лютнева революція в Російській імперії і крах самодержавства на території України.</p> <p>2.Формування, склад і структура УЦР.</p> <p>3.Українська революція (весни-літа 1917 р.).</p> <p>4. Збройний виступ самостійників.</p> <p>5. Боротьба за</p>	Семінарське заняття, 4 год.	<p>1. Національні відносини в Україні у ХХ столітті. Збірник документів і матеріалів. К.,1994.</p> <p>2. Україна в ХХ столітті. 1900-2000: Зб. док. і матеріалів. К., 2000.</p> <p>3. Українська суспільно-політична думка в ХХ ст. Документи і матеріали. Мюнхен,1983. Т.1.</p> <p>4. Хрестоматія з історії України: ХХ століття. Т.1 (1900-1939). К., 1997.</p> <p>5. Хрестоматія з історії України [Текст] /упоряд. та авт. коментарів Уривалкін О.М. К. : КНТ, 2007.</p> <p>6. Солдатенко В. Українська революція. Історичний нарис. К., 1999.</p> <p>7. Солдатенко В. Україна в революційну добу. Історичні есе-хроніки. У 4-х томах. Т. ІІ. Рік 1918. К.,2009.</p> <p>8. Головченко В. І. Проблеми української державності в програмних документах вітчизняних соціалістичних партій періоду національно- демократичної революції (1917-1919 рр.). <i>Вісник</i></p>	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами. 7 год.	Семінарські заняття оцінюються в 5 б. питання самостійної роботи виносяться як на поточні самостійні роботи (5б), так і підсумкові контрольні роботи (10 б)	вересень– грудень 2021 р.

<p>українську автономію вересень – жовтень 1917 р. III Універсал. 6. Перша російсько-українська війна: причини, хід, наслідки. “Червоний” терор в Україні. 7. Проголошення Української Народної Республіки. IV Універсалу, його зміст та наслідки. 8. Конституція УНР. Причини падіння УЦР та її історичне значення. Практичне завдання: Навчально-методичний комплекс для використання в школі.</p>		<p><i>Харківського ун-ту. Х., 1996. № 387. С. 108-115.</i></p> <p>9. Козак О. В. Багатопартійність на Україні (1917 - 1925 рр.). Історіографія проблеми: дис. ... канд. іст. наук: 07.00.06. Харків, 1999. 220 с.</p> <p>10. Котляр Ю. Повстанство. Селянський рух на Півдні України: 1917-1925. Миколаїв; Одеса, 2003. 200 с.</p> <p>11. Любовець О. М. Ідейно-політичні процеси в українських партіях у контексті альтернатив революційної доби: автореф. дис. докт. іст. наук. К., 2006. 31с.</p> <p>12. Ковальчук М. Битва двох революцій: Перша війна Української Народної Республіки з Радянською Росією. 1917–1918 рр. Т. 1. К.: Стило, 2015. 608 с.</p> <p>13. Кульчицький С. В. Російська революція 1917 року: новий погляд. К.: Наш час, 2008. 79 с.</p> <p>14. Галушак М. Українська автономія та національна армія в в рецепції Центральної Ради і Тимчасового уряду. <i>Українознавство</i>. 2016. №4 (61) с.174-183.</p> <p>15. Крути. Січень 1918 року. [Текст]: док., матеріали, дослідж., кіносценарій / іст.-культурол. т-во "Герої Крут / упоряд. Я.Гаврилюк. К.: "Просвіта", 2008. 840 с.</p> <p>16. Млиновецький Р. Нариси з історії українських визвольних змагань 1917-1918 рр. [Текст]: Про що "історія мовчить" .2ге вид., перекл. і знач. доп. Львів : Каменяр, 1994. 575с.</p> <p>17. Бойко, О. Проблема визначення кордонів України в період Центральної Ради (1917-1918 рр.). <i>Український історичний журнал</i>. 2008. № 1. С.31-45.</p>			
<p>Тема 6 Україна на міжнародній арені в добу Центральної Ради. 1. Українсько-російські відносини. Зв'язки з Антантою.</p>	<p>Лекція, 2 год.;</p>	<p>1. Винниченко В.К. Відродження нації. У 3-х ч. К., 1990.</p> <p>2. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть. К., 1991.</p> <p>3. Махно Н. Воспоминания, материалы и документы. К., 1991.</p> <p>4. Дипломатія УНР і Української Держави в документах і спогадах сучасників. У двох томах. К., 2008</p> <p>5. Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле (1914 - 1920). К, 2007.</p>	<p>Доопрацювати конспект лекції, Робота з історичними термінами, історичними</p>	<p>питання самостійної роботи виносяться як на поточні самостійні роботи (5б), так</p>	<p>вересень– грудень 2021 р.</p>

<p>2.УЦР й держави Четвірного Союзу.</p> <p>Брестський мир</p> <p>3.Україна та слов'янські народи</p> <p>4.Міжнародні відносини УНР після Брестського миру</p> <p>Практичне завдання:</p> <p>Навчально-методичний комплекс для використання в школі.</p>		<p>6. Національні процеси в Україні: історія і сучасність. Документи і матеріали. Ч.1. К., 1997.</p> <p>7. Грушевський М. На порозі нової України. Статті і джерельні матеріали. Нью-Йорк; Львів; Київ; Торонто; Мюнхен, 1992.</p> <p>8. Петлюра С. Статті. К.,1993.</p> <p>9. Симон Петлюра та його родина. Документи і матеріали. К., 1996.</p> <p>10. Скоропадський П. Спогади. Київ-Філадельфія, 1995.</p> <p>11. Україна в ХХ столітті. Збірник документів і матеріалів. 1900- 1939 рр. К., 1997.</p> <p>12.</p> <p>13. Солдатенко В. Українська революція. Історичний нарис. К., 1999.</p> <p>14. Солдатенко В. Україна в революційну добу. Історичні есе-хроніки. У 4-х томах. Т. II. Рік 1918. К.,2009.</p> <p>15. Ковальчук М. Битва двох революцій: Перша війна Української Народної Республіки з Радянською Росією. 1917–1918 рр. Т. 1. К.: Стилос, 2015. 608 с.</p> <p>16. Млиновецький Р. Нариси з історії українських визвольних змагань 1917-1918 рр. [Текст]:Про що "історія мовчить" .2ге вид., перекл. і знач. доп. Львів : Каменяр,1994. 575с.</p> <p>17. Бойко, О. Проблема визначення кордонів України в період Центральної Ради (1917-1918 рр.). <i>Український історичний журнал</i>. 2008. № 1. С.31-45.</p>	<p>постатями, історичними джерелами. 6 год.</p>	<p>і підсумкові контрольні роботи (10 б)</p>	
<p>Тема 7-8. Українська гетьманська держава 1918 р.</p> <p>1. Квітевий 1918 р. переворот: передумови і рушійні сили.</p> <p>2. Структура та функціонування державних інституцій.</p> <p>Законотворча</p>	<p>семінарське заняття, 4 год.</p>	<p>1. Скоропадський П. Спогади. Кінець 1917 - грудень 1918. Київ - Філадельфія, 1995.</p> <p>2. Винниченко В.К. Відродження нації. У 3-х ч. К., 1990.</p> <p>3. Махно Н. Воспоминания, материалы и документы. К., 1991.</p> <p>4. Національні процеси в Україні: історія і сучасність. Документи і матеріали. Ч.1. К., 1997.</p> <p>5. Христюк П. Замітки і матеріали з історії української революції: В 4-х т. Т.3. Прага, 1921.</p> <p>6. Мазепа І. Україна в огні і бурі революції 1917-1921. К., 2003.</p> <p>7. Історія України. Документи. Матеріали / укладання, коментар В.Ю.Король. К., 2002.</p> <p>8. Україна в ХХ столітті. 1900-2000: 3б. док. і матеріалів. -К., 2000.</p>	<p>Філадельфія</p> <p>конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними</p>	<p>Семінарські заняття оцінюються в 5 б. питання самостійної роботи виносяться як на поточні самостійні роботи (5б), так і підсумкові</p>	<p>вересень–грудень 2021 р.</p>

<p>діяльність періоду гетьманату.</p> <p>3.Перетворення у культурно-освітній сфері.</p> <p>4.Соціально-економічна політика гетьмана П. Скоропадського та його урядів.</p> <p>5. Антитетманська опозиція і повстанський рух.</p> <p>6.Військова та зовнішня політика П. Скоропадського.</p> <p>Практичне завдання: Навчально-методичний комплекс для використання в школі.</p>		<ol style="list-style-type: none"> 9. Білодід О., Панченко В. Павло Скоропадський і Україна. К., 1997. 10. Папакін Г. Павло Скоропадський: патріот, державотворень, людина. Історико-архівні нариси. К., 2003. 11. Тимошук О.В. Охоронний апарат Української Держави (квітень – грудень 1918 р.): Монографія. Харків, 2000. 12. Пиріг Р.Я. Українська гетьманська держава 1918 року: Історичні нариси. К., 2011. 336 с. 13. Капелюшний В.П. Здобута і втрачена незалежність: Історіографічний нарис української державності доби національно-визвольних змагань (1917–1921 рр.). К., 2003. 14. Савченко В. Павло Скоропадський — останній гетьман України. Х., 2008. 15. Солдатенко В. Україна в революційну добу: Історичні ессе-хроніки. У 4-х т. Т. II. Рік 1918. К., 2009. 16. Гетьманат Павла Скоропадського: історія, постаті, контрверсії. К.,2008. 17. Терещенко Ю. Гетьманат Павла Скоропадського як прояв консервативної революції. <i>Укр. іст. журн.</i> 2008. №3. С.19-37. 18. Кришина Н. Діяльність німецької військової адміністрації в Україні у 1918 році. К., 2006. 19. Малиновський Б. Аграрна політика Австро-Угорщини та Німеччини в Україні 1918 р. Автореф. дис. ... канд. іст. наук. Дн-ськ,2002. 20. Проданок Ф. Внутрішня політика Української Держави (29 квітня-14 грудня 1918 р.). Автореф. дис. ... канд. іст. наук. К., 1997. 21. Горак В. Гетьманський переворот 29 квітня 1918 р. в інтерпретації П.Скоропадського. <i>Український історичний журнал.</i> 2008. № 4. С.110-121. 	джерелами. 7 год.	контрольні роботи (10 б)	
<p>Тема 9-10. Українська Народна республіка в часи Директорії.</p> <p>1. Відречення гетьмана від влади. Вступ військ Директорії до Києва.</p> <p>2. Структура та</p>	семінарське заняття, 4 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дипломатія УНР і Української Держави в документах і спогадах сучасників. У двох томах. К., 2008. 2. Сідак В., Осташко Т., Вронська Т. Полковник Петро Болбочан: трагедія українського державника. К., 2004 3. Винниченко В.К. Відродження нації. У 3-х ч. К., 1990. 4. Донцов Д. Рік 1918, Київ. К., 2002. 5. Мазепа І. Україна в огні й бурі революції 1917-1921. У 2-х кн. Дніпропетровськ, 2001. 	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, Робота з історичними	Семінарські заняття оцінюються в 5 б. питання самостійної роботи виносяться як	вересень–грудень 2021 р.

<p>функціонування державних інституцій Директорії. Законотворча діяльність уряду УНР. 3.Отаманщина. Єврейські погроми. 4.Більшовицька агресія проти УНР. 5.Конгрес трудового народу. Акт злуки Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки. 6.Воєнно-політична обстановка в Україні влітку-восени 1919 р. Внутрішня і зовнішня політика УНР. 7. Здобутки і прорахунки Директорії. Практичне завдання: Навчально-методичний комплекс для використання в школі.</p>		<ol style="list-style-type: none"> 6. Петлюра С. Статті. К.,1993. 7. Україна в ХХ столітті. Збірник документів і матеріалів. 1900 – 1939 рр. К., 1997. 8. Україна в ХХ столітті. 1900-2000: 36. док. і матеріалів. К., 2000. 9. Липинський, В. Твори. Архів. Студії. Т. 1. К., 2003. 10. Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки 1918–1920: Документи і матеріали. У 2 т. / ред. кол.: В. Верстюк (відп. ред.), О. Бойко, Р. Пиріг, Н. Маковська; упорядн.: В. Верстюк (керівник), Г. Басара-Тиліщак, В. Бойко, О. Бойко, А. Гриценко, О. Кудлай, Н. Маковська, О. Михайлова, Т. Осшашко, О. Щусь. НАН України. Інститут історії України; Центральний державний архів вищих органів влади і управління України; Дослідний інститут сучасної української історії (Філадельфія). Т. 1. К.: Вид-во Олени Теліги, 2006. 688 с. 11. Дацьків, І. Дипломатія українських державних утворень у захисті національних інтересів 1917 – 1923 рр. Тернопіль, 2009. 12. Політична історія України ХХ ст. : У 6 т. / редкол. І. Ф. Курас (голова) та ін. К. : Генеза, 2002–2003. 13. Яблонський В. Від влади п'ятьох до диктатури одного: Історико-політичний аналіз Директорії Української Народної Республіки. К. : Альтерпрес, 2001. Верстюк В.Ф. Симон Петлюра: політичний портрет (до 125-річчя від дня народження). <i>Укр. іст. журн.</i> 2004. №3. 14. Боровик М. Селянський повстанський рух в Україні: особливості військової організації:[період Української революції 1917-20 рр.]. <i>Історичний журнал:Наукове громадсько-політичне видання.</i> К. : Вища школа. 2004. С.15-25. 15. Коновал А. Селянський "батько" Нестор Махно і полум'яний революціонер Л.Д.Троцький//Історія в школі:Науково-методичний ж-л. К.:Етносфера. 2003. С.8-15. 16. Петриченко К. Феномен українського повстанства (березень 1917 - серпень 1919 рр.). <i>Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України [Текст]: збірник наукових статей.</i> К. : ТОВ "Видавництво Дельта", 2008. Випуск 39. С.199-209. 17. Вронська Т. Петро Болбочан: трагедія українського державника: 	<p>термінами, історичними постатями, історичними джерелами. 6 год.</p>	<p>на поточні самостійні роботи (5б), так і підсумкові контрольні роботи (10 б)</p>	
--	--	---	--	---	--

		Наукове видання. К., 2009. 426 с.			
Тема 11-12 Західноукраїнська Народна Республіка 1. Листопадова 1918 р. національно- демократична революція. Проголошення Західно-Української Народної Республіки 2. Державотворча діяльність Західно- Української Народної Республіки 3. Суспільно- політичні й національно- культурні процеси 4. Іноземна воєнна інтервенція і національно- визвольна боротьба 5. Становище українського народу та його боротьба проти польського окупаційного режиму Практичне	семінарське заняття, 4 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Західно-Українська Народна Республіка. 1918-1923: Докум. і матер. у 5-ти томах./ укл. О.Карпенко, К.Мицан. Івано-Франківськ: Лілея-НВ 2001-2013. 2. Західно-Українська Народна Республіка. 1918-1923: Історія / кер. авт. кол. О.Карпенко. Івано-Франківськ: Сіверсія, 2001. 628 с. 3. Литвин М. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1998. 488 с. 4. Лозинський М. Галичина в рр. 1918-1920. Нью-Йорк: Червона Калина, 1970. 228 с. 5. Баб'юк Т. Перший листопад у Станиславові:[1918 р.; спогади]. Станиславів у часи Західно-Української Народної Республіки [Текст]: документальні свідчення, спогади, оголошення, накази революційної доби /упоряд. І.Монолатій. Ів.-Франківськ, 2008. С.54-62. 6. Стахів, М. Україна в добі Директорії УНР. Т. 5: Директорія і Антанта. Скрентон, 1964. 7. Стопчак М. Політичні суперечності УНР і ЗУНР (ЗОУНР) у повоєнній та новітній українській історіографії. <i>Історичний журнал</i>. 2008. № 4. С. 55- 65. 8. Гошуляк І. Тернистий шлях до соборності (від ідеї до Акту Злуки). К., 2009. 9. Дацків І. Дипломатичне співробітництво ЗУНР із УНР в добу Української революції. <i>Університет</i>. 2009. № 1. С.61-71. 10. Тищик Б. Й. Західно-Українська Народна Республіка (1918–1923). Історія держави і права. Львів : Тріада плюс, 2004. 11. Литвин М.Р., Науменко К.Є. Історія ЗУНР. Львів, 1995. 12. Литвин М. ЗУНР на геополітичній карті Центрально-Східної Європи. <i>Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Західно-Українська Народна Республіка</i>. Вип.6 / Відп. ред. Ю.Ю.Сливка. Львів : Інститут українавства ім. І.Крип'якевича НАН України. 2000. С. 208-230. 13. Литвин М. Регіональний сепаратизм чи етнополітичне 	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами. 7 год.	Семінарські заняття оцінюються в 5 б. питання самостійної роботи вносяться як на поточні самостійні роботи (5б), так і підсумкові контрольні роботи (10 б)	вересень– грудень 2021 р.

<p>завдання: Навчально-методичний комплекс для використання в школі.</p>		<p>самовираження? (Здобутки і прорахунки польської історіографії ЗУНР). <i>Галичина. Науковий і культурно-правовий часопис</i>. 2001. №5-6. С. 202-210.</p> <p>14. Ситник О.М. Досвід державного будівництва ЗУНР як вияв прагнення до соборності українських земель. <i>Наука. Релігія. Суспільство</i>. 2002. №2. С. 111-116.</p> <p>15. Тищик Б.Й., Вівчаренко О.А. Західноукраїнська Народна Республіка 1918-1923 рр. (До 75-річчя утворення). Коломия, 1993.</p> <p>16. Великочий В.С. Політична система ЗУНР. Політична система України: проблеми становлення і розвитку: Монографія / за ред. В.І.Кафарського. К. : Центр учбової літератури, 2008. С. 117-134.</p>			
<p>Тема 13-14 Міжнародне становище і зовнішня політика України в 1918-1923рр. 1.Дипломатична діяльність ЗУНР 2.Зовнішньополітична інформаційна діяльність у часи Директорії 3."Українське питання" на Паризькій мирній конференції 4.Українсько-польські відносини в 1920 р. Ризький мирний договір 5.Зовнішньополітична діяльність українських урядів у еміграції 6.Зовнішньополітична</p>	<p>Лекція, 4 год.;</p>	<p>1. Дипломатія УНР і Української Держави в документах і спогадах сучасників. У двох томах. К., 2008.</p> <p>2. Західно-Українська Народна Республіка. 1918-1923: Докум. і матер. у 5-ти томах./ укл. О.Карпенко, К.Мицан. Т. 5. Кн. 1-3. Івано-Франківськ: Лілея-НВ 2009-2013.</p> <p>3. Західно-Українська Народна Республіка. 1918-1923: Історія / кер. авт. кол. О.Карпенко. Івано-Франківськ: Сіверсія, 2001. 628 с.</p> <p>4. Дацків І. Дипломатичне співробітництво ЗУНР із УНР в добу Української революції. <i>Університет</i>. 2009. № 1. С.61-71.</p> <p>5. Литвин М. ЗУНР на геополітичній карті Центрально-Східної Європи. <i>Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Західно-Українська Народна Республіка</i>. Вип.6 / Відп. ред. Ю.Ю.Сливка. Львів : Інститут українавства ім. І.Крип'якевича НАН України. 2000. С. 208-230.</p> <p>6. Винниченко В.К. Відродження нації. У 3-х ч. К., 1990.</p> <p>7. Донцов Д. Рік 1918, Київ. К., 2002.</p> <p>8. Мазепа І. Україна в огні й бурі революції 1917-1921. У 2-х кн. Дніпропетровськ, 2001.</p> <p>9. Україна в ХХ столітті. Збірник документів і матеріалів. 1900 – 1939 рр. К., 1997.</p> <p>10. Україна в ХХ столітті. 1900-2000: Зб. док. і матеріалів. К., 2000.</p> <p>11. Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки 1918–1920: Документи і матеріали. У 2 т. / ред. кол.: В. Верстюк (відп. ред.), О. Бойко, Р. Пиріг, Н. Маковська; упорядн.: В.</p>	<p>Доопрацювати конспект лекції, Робота історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами. 7 год.</p>	<p>питання самостійної роботи виносяться як на поточні самостійні роботи (5б), так і підсумкові контрольні роботи (10 б)</p>	<p>вересень– грудень 2021 р.</p>

діяльність еміграційного уряду ЗУНР		<p>Верстюк (керівник), Г. Басара-Тилішак, В. Бойко, О. Бойко, А. Гриценко, О. Кудлай, Н. Маковська, О. Михайлова, Т. Осшашко, О. Щусь. НАН України. Інститут історії України; Центральний державний архів вищих органів влади і управління України; Дослідний інститут сучасної української історії (Філадельфія). Т. 1. К.: Вид-во Олени Теліги, 2006. 688 с.</p> <p>12. Дацьків, І. Дипломатія українських державних утворень у захисті національних інтересів 1917 – 1923 рр. Тернопіль, 2009.</p> <p>13. Політична історія України ХХ ст. : У 6 т. / редкол. І. Ф. Курас (голова) та ін. К. : Генеза, 2002–2003.</p> <p>14.</p>			
<p>Тема 15 Українські військові формування періоду Українській революції 1917—1921 рр.</p> <p>1. Легіон Українських Січових Стрільців - перша регулярна українська військова формація ХХ ст.</p> <p>2. Збройні Сили Центральної Ради. "Вільне козацтво".</p> <p>3. Армія Української Держави гетьмана Павла Скоропадського.</p> <p>4. Військове будівництво за часів Директорії УНР.</p> <p>5. Збройні сили ЗУНР. УГА.</p> <p>Практичне завдання: Навчально-</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>	<p>1. Велика війна 1914-1918 рр. і Україна. У двох книгах. – К., 2014.</p> <p>2. Голубко В. Н. Армія УНР 1917-1918. – Львів, 1997.</p> <p>3. Західно-Українська Народна Республіка 1918-1923 [Текст]: документи і матеріали: у 5-ти томах 8-ми книгах/уклад.: О.Карпенко, К.Мицан.</p> <p>4. Західно-Українська Народна Республіка. 1918-1923: Історія (Колективна монографія. Керівник авторського колективу й відповідальний редактор Олександр Карпенко. - Івано-Франківськ: Сіверія, 2001.</p> <p>5. Історія українського війська (1917-1995) . – Львів, 1996.</p> <p>6. Історія українського війська (від княжих часів до 20-х років ХХст.). – Львів, 1992.</p> <p>7. Курас І. Ф., Солдатенко В. Ф. Соборництво та регіоналізм в Українському Державотворенні (1917-1920рр.). К., 2001.</p> <p>8. Литвин М. Україна: Доба війн і революцій (1914–1920). К., 2003</p> <p>9. Литвин М. Українсько-польська війна 1918—1919 рр. — Львів 1998.</p> <p>10. Литвин М., Науменко К. Історія галицького стрілецтва. Львів, 1991.</p> <p>11. Монолатій І. Українські легіонери: Формування та бойовий шлях Українських Січових Стрільців, 1914-1918 рр. / І. Монолатій. - Київ Темпора, 2008.</p> <p>12. Пиріг Р. Українська гетьманська держава 1918 року. Історичні нариси. – К., 2011.</p> <p>13. Солдатенко В. Ф. Українська революція. Історичний нарис. —</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, Робота з історичними термінами, історичними постатями, історичними джерелами. 6 год.</p>	<p>Семінарські заняття оцінюються в 5 б. питання самостійної роботи виносяться як на поточні самостійні роботи (5б), так і підсумкові контрольні роботи (10 б)</p>	<p>вересень– грудень 2021 р.</p>

методичний комплекс для використання в школі.		К., 1999. 14. Українські збройні сили березень 1917 р. - листопад 1918 р. (організація, чисельність, бойові дії). - К.: Темпора, 2009. 15. Українські Січові Стрільці, 1914-1920. – Львів, 1991.			
---	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p style="text-align: center;">Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів (вересень–грудень 2021 р.):</p> <p>1) Поточний контроль знань</p> <p>Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Самостійна робота студента на лекції повинна полягати в тому, що, стежачи за логікою їх викладу, він вчиться усвідомлювати основні положення науки, яку вивчає, самостійно виділяти і засвоювати головне. Значне місце в самостійній роботі студента повинні займати підготовка і активна участь в проведенні семінарських занять. Усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей та тематичне опитування (письмові самостійні роботи) – 30 балів (дев'ять оцінок на дев'яти семінарських заняттях). Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за роботу на семінарських заняттях становить 30 балів.</p> <p style="text-align: center;">Принципи оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях</p> <p>Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від «1» до «5». Позначення «0» виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через невідповідність, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Кожен студент зобов'язаний взяти участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру.</p> <p>Пропущене заняття або негативну оцінку студент зобов'язаний «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем. При цьому може виставлятися оцінка, а попередня не впливатиме на середній бал студента.</p> <p>Завдання контролю знань студентів під час проведення семінарських занять зводяться до того, щоб:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається; - визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення; - виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи; - стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнанні. <p>Контроль знань студентів під час проведення семінарських занять може відбуватись в наступних формах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - детальний усний аналіз поставлених питань; - вибіркоче усне опитування «з місця»; - дискусійне обговорення питань; - індивідуальне розв'язування практичних завдань, проблемних запитань чи завдань; - фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв;
-----------------------------------	--

- письмова (до 30 хв.) самостійна робота по варіантах тощо.

Критерії поточної оцінки

(«відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)

Оцінка «п'ять» ставиться, якщо студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чітка і завершена, у письмовій роботі не повинно бути помилок. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням, аналізом (вміє розбивати історичну інформацію на компоненти, розуміючи їх взаємозв'язки та організаційну структуру. Наприклад, вивчення окремих елементів дисиденства (партій, організацій, форм, методів ін.) і синтезом (поєднати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю. Наприклад, розгляд дисиденства як як єдиного, складного цілого, як цілісну систему, ін.). Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем; буде переконливою аргументацією, рецензує відповіді ровесників. Вміє організувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб.

Може використати інноваційні технології (наприклад, технологію Шаталова). Має синтетичне мислення. Бере активну участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях, формує аргументацію, базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосовує оптимальну стратегію діяльності, бере на себе відповідальність; проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності; вміє долати труднощі, вдосконалює з високим рівнем автономності здобути під час навчання компетенції тощо. Використовує під час навчання історико-краєзнавчий матеріал, здатен(на) його пропагувати через просвітницьку діяльність. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставиться до інших світоглядних позицій, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні.

Оцінка «чотири» ставиться, якщо студент(ка) має глибокі і повні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, здатен (на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена, у письмовій роботі є незначні помилки. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною,

політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Достатньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних проблем; будує аргументацію на основі 2-3 доказів, може рецензувати відповіді ровесників. Вміє організовувати пошук, аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, однак не може розкрити внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб.

Має певний рівень синтетичного мислення. Бере участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях, формує аргументацію (в аргументації зустрічаються окремі неточності), базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосовує оптимальну стратегію діяльності; проводить самооцінку пізнавальної діяльності, вдосконалює з достатнім рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції тощо. Використовує під час навчання історико-краєзнавчий матеріал, здатен(на) його пропагувати через просвітницьку діяльність. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні.

Оцінка «три» ставиться, якщо у студента (ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), елементарні уміння і навички; не здатен (на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, у письмовій роботі є суттєві помилки. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, а просто перераховує. **По-середньо** знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується в історичній хронології, не достатньо володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) по середньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця не здатен (на) інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати, рецензії відповідей ровесників поверхові. Вміє організовувати пошук історичних джерел, але не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Знає історичну персоналістику, але не може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб.

Не використовує інноваційні технології і не має синтетичного мислення. Бере пасивну участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях; не застосовує оптимальну стратегію діяльності, не бере на себе відповідальність; не проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності. Мінімально використовує під час навчання історико-краєзнавчий матеріал. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Вдосконалює з посереднім рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції.

Оцінка «два» ставиться, якщо у студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен (на) їх використати на практиці; відповідь не змістовна і не доречна, у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не

ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. **Практично не** знає історичну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%), не володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не здатен (на) оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка і оцінка інших. Не вміє організувати пошук історичних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Знає історичну персоналістику на рівні переліку історичних постатей.

Не використовує інноваційні технології і не має синтетичного мислення. У групових формах роботи тільки присутній (я) без особистої відповідальності, стратегії; не дотримується норм професійної етики, не виявляє усвідомлення необхідності удосконалення професійних якостей, не вдосконалює здобуті під час навчання компетенції.

Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. Робота кожного студента на семінарських заняттях може бути оцінена від 1 до 5 балів. 5 (4) бали студент отримає, якщо демонструє глибоке розуміння матеріалу, вільно і правильно використав понятійно-категоріальний апарат у межах поставлених питань, послідовно, зв'язано і логічно викладає матеріал, аргументовано доводить свої думки, вилучає до підготовки як основну, так і додаткову літературу (монографії, періодичні видання, першоджерела, тощо). Вміє творчо підходити до вирішення питання. 3 бали студент отримує, якщо він: загалом орієнтується у межах поставлених питань, але відповіді не повні і не досить конкретні; відчуває труднощі у використанні і поясненні змісту наукових питань та категорій у межах поставлених питань; допускає незначні помилки та неточності, але зв'язно і логічно викладає, залучає основну і додаткову літературу. 2 бали студент отримує, коли демонструє недостатнє володіння основним матеріалом, допускає помилки при визначенні політичних процесів, не вміє їх аналізувати послідовно, глибоко, з допомогою необхідної літератури. 1 бал студент отримує, коли: погано орієнтується в матеріалі, допускає неточності, поверхневі знання при відповіді на поставлене питання; плутається у термінах та поняттях; відсутні власні судження, висновки.;

2) індивідуальна робота: написання студентом (-кою) розгорнутої історико-краєзнавчої роботи – 20 балів;

Критерії оцінювання реферату (максимально 20 балів)

Критерії	Кількість балів
<ul style="list-style-type: none"> ● робота є оригінальним самостійним дослідженням, у якому відбито творчий пошук студента, його вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висуваючи при цьому власні гіпотези з досліджуваних проблем; 	17-20 балів
<ul style="list-style-type: none"> ● наукове дослідження студента виконане на достатньо високому рівні, але має незначні недоліки в технічному оформленні, укладанні списку літератури, стилістиці тексту; 	14-16 балів
<ul style="list-style-type: none"> ● тема розкрита неповно 	9-13 балів
<ul style="list-style-type: none"> ● робота не відповідає переважній більшості вимог до наукових досліджень, але має структуру, у списку літератури зазначено більше трьох джерел; 	3-8 балів

- розкритий лише окремий аспект
- реферат не зарахований

1-2 бали
0 балів

Загальна кількість – 50 балів.

Підсумковий контроль – залікова контрольна робота (травень 2020 р.):

Впродовж роботи над вивченням курсу передбачено проведення 1 контрольної роботи, за яку студент може одержати максимальну кількість балів (5 запитань – по 10 балів кожне). Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки при заліку.

Загальна кількість – 50 балів.

Вид контролю	Поточний контроль	Індивідуальне завдання	Сума балів за модулями	Контрольна робота	Підсумкова оцінка у 100-бальній шкалі
Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	30	20	50	50	100 (50+50)

Сумарна кількість – 100 балів.

Вимоги до письмової роботи

Семестровий підсумковий контроль з навчальної дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді письмової (контрольної) роботи у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни. Письмова контрольна робота – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Отриманий в результаті здачі контрольної роботи бал додається до виставлених балів за семінарські заняття та індивідуальні завдання, виконані в результаті самостійної роботи, і складає **підсумковий семестровий бал**.

Університетська шкала	Національна шкала
40 – 50 балів	Відмінно (5)
30 – 39 балів	Добре (4)
25 – 29 балів	Задовільно (3)
1 – 24 балів	Незадовільно (2)

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень за теоретичне завдання
1-24	у студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен (на) їх використати на практиці; у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не знає історичну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%), не володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом Не здатен (на) оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація. Знає історичну персоналістику на рівні переліку історичних постатей. Не має синтетичного мислення, не демонструє елементарне вдосконалення здобутих під час навчання компетенцій, безвідповідально ставиться до обраного фаху.
25-29	у студента (ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), наявні помітні прогалини у формуванні умінь і навичок, що не дозволить повною мірою використати їх у професійній діяльності; використанні знань, умінь і навичок на практиці; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві помилки. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями на рівні їх перерахунку. По-середньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується в історичній хронології, не достатньо володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Здатен (на) по середньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця не здатен (на) інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати. Знає історичну персоналістику, але не може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Не має синтетичного мислення, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Демонструє елементарне вдосконалення здобутих під час навчання компетенцій.
30-39	студент(ка) має добрі знання програмного матеріалу (75%), сформовані уміння і навички, здатен (на) застосовувати знання, уміння і навички у професійній діяльності; відповідь чітка і практично завершена, є незначні помилки (не більше 4). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх

	<p>використовувати під час відповіді на запитання. Знає історичну термінологію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем; будує аргументацію (75%). Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, однак не може розкрити внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Виявляє певний рівень синтетичного мислення; використовує історико-красназавчий матеріал, враховує гендерний підхід, розуміє значення культури як форми людського існування, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Демонструє достатнє вдосконалення здобутих під час навчання компетенцій.</p>	
40-50	<p>студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чітка і завершена, у відсутні помилки (не більше 2). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає історичну термінологію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем; будує переконливу аргументацію. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Виявляє синтетичне мислення; використовує історико-красназавчий матеріал, враховує гендерний підхід, розуміє значення культури як форми людського існування, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Демонструє вдосконалення на</p>	

	<p>високому рівні здобуті під час навчання компетенції.</p>		
<p>Зміст питань, що виносяться на контрольну роботу, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри. Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття і складає підсумковий семестровий бал.</p>			
Семінарські заняття	Тема 1-2. Українська Центральна Рада.	4	
	Тема 3-4. Українська гетьманська держава 1918 р.	4	
	Тема 5-6. Українська Народна республіка в часи Директорії.	4	
	Тема 7-8 Західноукраїнська Народна Республіка	4	
	Тема 9 Українські військові формування періоду Українській революції 1917—1921 рр.	2	
Умови допуску до	Належне виконання:		

підсумкового контролю	1) змісту питань планів семінарських занять, а також завдань, які виносяться на самостійну роботу. 2) індивідуальної роботи Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (екзамену) за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 25 і більше балів.
-----------------------	---

7. Політика курсу

Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим. Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії, візуальна презентація. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого. змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми. Важливим є використання студентами навчального матеріалу курсу для майбутньої професії «вчитель історії і суспільствознавчих предметів», вміння формувати навчально-методичний комплекс з тем для використання в школі.

Політика курсу передбачає прездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт понеділок, 14.00 год. – 16.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентіві (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

8. Рекомендована література

Національні відносини в Україні у ХХ столітті. Збірник документів і матеріалів. К.,1994.
 Україна в ХХ столітті. 1900-2000: Зб. док. і матеріалів. К., 2000.
 Українська суспільно-політична думка в ХХ ст. Документи і матеріали. Мюнхен,1983. Т.1.
 Христюк П. Замітки і матеріали з історії української революції: В 4-х т. Т.3. Прага, 1921.
 Мазепа І. Україна в огні і бурі революції 1917-1921. К., 2003.
 Хрестоматія з історії України [Текст] /упоряд. та авт. коментарів Уривалкін О.М. К. : КНТ, 2007.
 Павко А.І. Повчальний досвід вітчизняної історії: політичні партії і організації у громадському житті України модерної доби. К.: Плеяди, 2002. 552 с.
 Західно-Українська Республіка 1918-1923 : історія / керівник автор. колективу й відповід. редактор Олександр Карпенко. Івано-Франківськ : Сіверсія, 2001. 628 с.
 Верстюк В. Горобець Н., Толочко В. Україна і Росія в історичній ретроспективі: Нариси в 3 т. К.: Наукова думка, Т. 1: Українські проекти в Російській імперії. 2004. 504 с.
 Красівський О. Галичина у першій чверті ХХ ст. Проблема польсько-українських стосунків. Львів: Українська академія управління при Президентіві України, 2000. 416 с.
 Політична історія України ХХ ст. : У 6 т. / редкол. І. Ф. Курас (голова) та ін. К. : Генеза, 2002-2003.
 Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ ст. К.: «Генеза», 2000. 360 с.
 Політичний терор і тероризм в Україні ХІХ ХХ ст.: Історичні нариси / відп. ред. В. Смолій. К. : Наук. думка, 2002. 952 с.
 Велика війна 1914-1918 рр. і Україна. У 2-х книгах. Кн.1: Історичні нариси / упорядн. О. Реєнт; ред. кол.: В. А. Смолій (голова). НАН України. Інститут історії

- України. К. : ТОВ Вид-во «КЛІО», 2014. 784 с.
- Реєнт О. У робітнях історичної науки. К., 1999.
- Солдатенко В. Україна в революційну добу. Історичні есе-хроніки. У 4-х томах. Т. II. Рік 1918. К., 2009.
- Кульчицький С. В. Російська революція 1917 року: новий погляд. К.: Наш час, 2008. 79 с.
- Велика війна 1914-1918 рр. і Україна. У 2-х книгах. Кн. 2: Мовою документів і свідчень / ред. кол.: В. А. Смолій (голова), О. П. Реєнт (відп. ред.), О. Ю. Кириєнко (відп. секр.) та ін.; Ін-т історії України НАН України. К. : ТОВ Вид-во «КЛІО», 2015. 800 с.
- Хома І. Історія військового формування Січових стрільців (1917–1919 роки): монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 240 с.
- Верига В. Визвольні змагання в Україні 1914-1923 рр. Львів: НАНУ, Ін-т українознавства ім. Івана Крип'якевича, 2005. 523 с.
- Національне питання в Україні ХХ – поч. ХХІ ст.: історичні нариси / ред. рада : В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Даниленко [та ін.] ; відп. ред. В. А. Смолій ; авт. кол. : О. Г. Аркуша, В. Ф. Верстюк, С. В. Віднянський [та ін.]. К. : Ніка-Центр, 2012. 592 с.
- Верстюк В. Українська Центральна Рада: Навчальний посібник. К., 1997.
- Українська революція. Історичні портрети/ упоряд.: Корновенко С.В., Морозов А.Г., Реєнт О.П.]. Вінниця, 2004.
- Папакін Г. Павло Скоропадський: патріот, державотворець, людина. Історико-архівні нариси. К., 2003.
- Рубльов О.С., Реєнт О.П. Українські визвольні змагання 1917–1921 рр. К., 1999.
- Українська революція. Історичні портрети/ упоряд.: Корновенко С.В., Морозов А.Г., Реєнт О.П.]. Вінниця, 2004.
- Верстюк В. Українська Центральна Рада: Навчальний посібник. К., 1997.

Викладач

Міщук А. І.